

**EKSTAZA. VJERSKO ISKUSTVO GRANIČNOG
I BEZGRANIČNOG S TEOLOŠKOG I
RELIGIJSKO-ZNANSTVENOG STAJALIŠTA**
MEĐUNARODNI FORUM *JUNGE THEOLOGIE* 2014
Tanzenberg, 4. – 6. rujna 2014.

Silvija MIGLES

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
silvija.migles@gmail.com

Forum Junge Theologie je znanstveno-dijaloški prostor otvoren mladim teolozi-
ma i drugim znanstvenicima religijskih znanosti i povijesti kulture s područja
Alpe-Adria. Upućen je posebno mladim istraživačima koji rade na doktorskim
ili habilitacijskim radnjama na teološkim ili humanističkim fakultetima u
Austriji, Hrvatskoj, Sloveniji i Sjevernoj Italiji. Kao i prethodna tri, i četvrti je
Forum ponajprije održan zaslugom dr. sc. Franje Vidovića, rektora KPHE – Ko-
ruške i rektora Prelature Tanzenberg.

Forum Junge Theologie ima za cilj biti podrškom teološkom i kultur-
no-znanstvenom dijalogu među najmlađim teološkim generacijama kao i
mjestom oblikovanja internacionalizacije teologije. *Forum* je ujedno i prilika
da mladi znanstvenici u trodnevnom razdoblju svoje ideje i znanstvene me-
tode predstave pred priznatim znanstvenicima različitih teoloških i drugih
znanstvenih disciplina. Jedan od značajnih rezultata ovoga *Foruma* jest da se
njihovi doprinosi objavljuju u međunarodnom časopisu *Disputatio philosophica*
izdavača Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove na Jordanovcu.

Četvrti *Forum Junge Theologie*, koji je održan od 4. do 6. rujna 2014. godi-
ne u Austriji, u dvorcu Tanzenberg u Koruškoj, okupio je mlade istraživače iz
Italije (2), Hrvatske (3), Slovenije (1), Austrije (6), Njemačke (2) i Francuske (1).
Sudjelovalo je petnaestero mladih znanstvenika s područja teologije, religijskih
znanosti, povijesti, filozofije i sociologije. Uz dr. sc. Franju Vidovića znanstveni

odbor su činili dr. Marcello Neri (Bologna/Flensburg), dr. sc. Nenad Malović (Zagreb), dr. sc. Vojko Strahovnik (Ljubljana) i dr. sc. Theresia Heimerl (Graz).

Pod glavnim naslovom *Forum: EKSTASE. Religiöse Grenz- und Entgrenzungserfahrungen aus theologischer und religionswissenschaftlicher Perspektive*, sudionici su iz različitih perspektiva raspravljali fenomen ekstaze, nastojeći mu prije svega dati jedan dublji teološki značaj. Rad se odvijao u četiri plenarne sesije, nakon čega je uslijedila i ona zaključna. Sesije su proizašle iz sljedećih tematskih skupina: (1) Što je ekstaza? Filozofska i teološka pojašnjenja, (2) Lud ili zanesen? Manifestacije ekstaze u povijesti, (3) Tehnike ekstaze. Sociološke, etnografske i pastoralne perspektive, (4) Euforija, teror i trans. Ekstatični fenomeni u umjetnosti, kulturi i društvu.

Unutar prve sesije svoje su izlaganje održale i dvije predstavnice iz Hrvatske. Mr. sc. Gordana Barudžija (Agencija za odgoj i obrazovanje, Zagreb) bavila se temom naslovljenom »Ecstasy in the context of biblical anthropology or Exodus – Ecstasy – Experiment« (Ekstaza u kontekstu biblijske antropologije ili Izlazak – Ekstaza – Eksperiment), a dr. sc. Silvija Migles (Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu) održala je izlaganje pod naslovom »The Ecstasy of Action and Life« (Ekstaza djela i života). Rad posljednje plenarne sesije otvorio je treći hrvatski sudionik Bruno Petrušić (Split) i to sa zanimljivim naslovom »World without ecstasy: football as religion« (Svijet bez ekstaze: nogomet kao religija). Dr. sc. Vojko Strahovnik sa Sveučilišta u Ljubljani imao je zadaću troje hrvatskih izlagača podvrgnuti svojim kritičkim komentarima i pitanjima.

Već je prvoga dana susreta u nastupnom predavanju koje je održala prof. ddr. Theresia Heimerl došla do izražaja poteškoća koja je sveobuhvatno obilježila trodnevni diskurs o ekstazi: obrazac koji bi omogućio jasnu procjenu i određenje granice ovoga subjektivnog doživljaja i iskustva jedva da je moguć. Otuda i šarolikost prezentacija kojima se u iduća dva dana nastojalo osvijetliti fenomen ekstaze, bilo kroz prizmu euforičnih ekstatičnih pojava (duhovni zanos, stigme, proročke vizije, iskustvo transa posredovano hodočašćem, različitim tehnikama posta, kao i muzikom i plesom) bilo kroz prizmu terora i osjećaja straha. Nadalje, zbog naglašenoga filozofsko-fenomenološkog pristupa u prvi je plan izbila »profana« zbilja ekstatičkih iskustava ostavivši pritom po strani mogućnost postojanja teologalne i nadnaravne zbilje po kojoj bi iskustvo ekstaze bilo plod snažnoga mističnog iskustva koje je, kao i čitavu teologalnu stvarnost, nemoguće misliti izvan kategorije darovanosti i Božje prisutnosti.

U tom ozračju »nijekanja« nadnaravne zbilje, izlaganje pod naslovom »The Ecstasy of Action and Life« (Ekstaza djela i života) održala je Silvija

Migles. Izlaganje je posvetila upravo onomu tumačenju ekstaze koje ju vrednuje unutar božanskog poretka ljubavi i u odnosu na cjelinu ljudskoga života. Riječ je prvenstveno o integrativnom pristupu u čijem su središtu teologalni život i kršćanski humanizam. Izabranim naslovom još je više približila namjeru izlaganja, a ta je predstaviti onaj vid kontemplativne ekstaze koji sveti Franjo Saleški smatra najvažnijim i imenuje ga kao »ekstaza djela i života«. Time je potvrdila viđenje ekstaze kao mističnog fenomena i kao nadnaravnog dara Božje milosti – ekstaze koja prožima čovjeka ne uništavajući ga, te je ostala na području teologalne dimenzije kršćanskog života ukazujući kako zanos i ekstaza kao svojevrsni iskaz vrhunca sjedinjenja i odnosa s Bogom rađaju »ekstazom djela i života«. Prvi dio izlaganja autorica je posvetila početnim inspiracijama vlastitih promišljanja o duhovnom životu uopće, a zatim i o ekstazi specifično, da bi u misaonom hodu s dominikancem, velikim duhovnim učiteljem i moliteljem Meisterom Eckhartom, na tragu govora o povezanosti unutarnjeg i izvanjskog, propitkivala autentičnost mističnog života. Polazeći od temeljne pretpostavke da se cjelovitost kršćanskog života ne može misliti bez njegove mistične dimenzije, zbog čega se ni projekt nove evangelizacije ne može misliti bez njezina ponovnog otkrivanja, u drugom je dijelu promišljala nadnaravnu, teologalnu dimenziju vjerničkog života koja je uvjet ispravnog razumijevanja mistike i ekstaze u kršćanskim zajednicama. U svjetlu iznesene kršćanske vizije treći dio izlaganja usmjerila je vrednovanju tzv. pseudoekstaza koje obuhvaćaju iskrivljene oblike sjedinjenja, potragu za izvanrednim, senzualističkim, osjećajnim i prolaznim. Suvremeni trendovi predstavljaju iskušenje i za mnoge kršćane koji traže duhovnost bez dogme i mistiku bez morala. Dakako, za kršćanske zajednice pseudoekstaze su upozorenje i poticaj: živjeti bogatstvo sadržaja i ponude vlastite mistične tradicije. Zaključne misli autorica je oblikovala u poziv na ekstatičku ljubav, na intimno zajedništvo s Bogom i mističnu ljubav prema bližnjemu koja istome ide u susret Božjim očima.

Zaključna sesija koja je za zadaću imala rezimirati rezultate svih izlaganja pokazala je da zbog različitosti perspektiva i pristupa svojevrsni rezime nije bio moguć. S obzirom na tu napetost koja je označila *Forum Junge Theologie 2014*, kao i na značenje i važnost koja se pridavala različitim perspektivama i pristupima, autorici ovih redaka osobno se nametnuo zaključak da ni filozofija ni teologija nisu površne kako to mnogi danas misle i tako ih tretiraju. Otuda i velika dužnost izgradnje dijaloga između filozofije i teologije – u ljubavi, istini i poštovanju. Glede putova i sredstava ekstaze, za nju osobno doli onog evanđeoskog i teologalnog nema.